

KUTSESTANDARD

Tegevusterapeut, tase 6

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Tegevusterapeut, tase 6	6

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus

Tegevusterapeut on iseseisev tegevuse ja tegevusvõime tippspetsialist, kes rakendab oma töös kliinilist ja kutsealast mõtlemist, tõendus põhiseid erialaseid teadmisi ja oskuseid ning hoiab ennast kursis valdkonna arengutega. Tema töö on häirunud tegevusvõimega isiku tegevusvõime hindamine, säilitamine ja edendamine.

Tegevusteraapia on eesmärgipäraselt valitud tegevuste kasutamine inimese ja/või grupi parima võimaliku tegevusvõime saavutamiseks ja/või säilitamiseks igapäevaelus. Eesmärgi saavutamiseks tegevusterapeut mõjutab isikute ja kogukondade võimet sooritada tähenduslikke ja vajalikke tegevusi või kohandab neid tegevusi või nende sooritamiseks vajalikku keskkonda.

Tegevusterapeudi ülesanded on info kogumine isiku tervisliku seisundi kohta, tegevusvõime ja tegevuskonteksti hindamine, tegevusteraapia planeerimine ja läbiviimine vastavalt isiku vajadustele kas individuaal- või grupitööna ning tegevusteraapia tulemuslikkuse hindamine. Hindamisel ja teraapia elluviimisel keskendub tegevusterapeut inimese tegevusvõimele, tegevuseeldustele, tegevusvaldkondadele ja tegevuskontekstidele (vt lisa 1 „Kutsealased terminid“).

Tegevusterapeut töötab sotsiaal-, tervishoiu- või haridusasutustes, kohalikus omavalitsuses või eraettevõtluses.

Tegevusterapeut töötab nii individuaalselt kui meeskonnas ja vajadusel jagab erialaseid teadmisi kolleegide, teiste erialaspetsialistide ja samuti häirunud tegevusvõimega isiku lähedastega.

Tegevusterapeudi töö eeldab pidevat suhtlemist ja lähikontakti isiku ja tema võrgustikuga. Ta töötab pidevalt muutuv olukorras, mis tuleneb isikute erinevatest probleemidest ja motivatsioonist. Tegevusterapeut peab oma töös tagama isiku andmete konfidentsiaalsuse.

Tegevusterapeudi põhilised töövahendid on tegevusvõime ja tegevuskonteksti hindamiseks ja teraapia elluviimiseks vajalikud vahendid.

Tegevusterapeudi kutseid on kahel tasemel:

Tegevusterapeut, tase 6 on iseseisev tegevuse ja tegevusvõime tippspetsialist, kes lahendab tavapäraseid tegevusteraapia valdkonna juhtumeid;

Tegevusterapeut, tase 7 on iseseisev tegevuse ja tegevusvõime tippspetsialist kes lahendab nii rutiinseid kui keerulisi tegevusteraapia valdkonna juhtumeid. Ta juhendab tegevusteraapia eriala üliõpilasi, nõustab teisi erialaspetsialiste, osaleb erialaga seotud arendus-, teadus- ja koolitustegevuses ning teatud juhtudel juhhib meeskonda.

Käesolevas standardis kirjeldatakse 6. taseme tegevusterapeudi töökompetentse.

A.2 Tööosad

A.2.1. Isiku tegevusvõime ja tegevuskonteksti hindamine

A.2.2. Tegevusteraapia planeerimine

A.2.3. Tegevusteraapia läbiviimine

A.2.4. Tulemuslikkuse hindamine ja edasiste tegevuste planeerimine

A.2.5. Nõustamine

A.3 Kutsealane ettevalmistus
Tegevusterapeudil on kõrgharidus tegevusteraapias ja töökogemus.
A.4 Enamlevinud ametinimetused
Tegevusterapeut.
A.5 Regulaatsioonid kutsealal tegutsemiseks
Kui tegevusterapeut on rehabilitatsioonimeeskonna liige, siis sotsiaalhoolekande seaduse järgi peab tal olema erialane kõrgharidus või tegevusterapeudi kutse või sellele vastav kvalifikatsioon.
A.6 Tulevikuoskused
Teave oskuste ja trendide kohta, mille tähtsus valdkonnas kasvab.
Tegevusterapeutide töös muutuvad järjest olulisemaks tehniliste lahendustega seotud oskused (nt 3D printimine) ning oskus töötada innovatiivsete materjalide, seadmete ja abivahenditega. Suureneb vajadus teenuste ja protsesside planeerimisega seotud disainmõtlemise rakendamise järele. Samuti on näha, et suureneb vajadus kultuuridevahelise kompetentsi ja kogukonna ning rahvastiku tasandil töötamise oskuste järele. Tähtsad on ka oskused osaleda taasühiskonnastamise protsessis (töö kinnipeetavatega, põgenikega). Jätakuvalt on oluline osata töötada vananevas elanikkonnas ning sotsiaalse õigluse ja eestseismise ehk advokeerimise põhimõtete rakendamine.

B-osa **KOMPETENTSUSNÕUDED**

B.1 Kutse struktuur
Tegevusterapeut, tase 6 kutse koosneb üldoskustest ja kohustuslikest kompetentsidest. Kutse taotlemisel tuleb tõendada kohustuslikud kompetentsid B.3.1-B.3.5 ja üldoskused B.2.
Kvalifikatsiooninõuded haridusele ja töökogemusele
<p>Kutse taotlemisel:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. kõrgharidus tegevusteraapias või Maailma Tegevusterapeutide Föderatsiooni (WFOT) tunnustusega õppekava läbimine; 2. vähemalt kuus kuud erialast töökogemust pärast erialase kõrghariduse omandamist vähemalt 0,5 koormusega viimase viie aasta jooksul; 3. erialane täiendkoolitus või tegevus koolitajana või avaldatud publikatsioonid/ õppematerjalid vähemalt 1 EAP ulatuses viimase kolme aasta jooksul. <p>Kutse taastõendamisel:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. kehtiv tegevusterapeut tase 6 kutse; 2. vähemalt kolm aastat erialast töökogemust vähemalt 0,5 koormusega viimase viie aasta jooksul; 3. erialane täienduskoolitus või tegevus koolitajana või avaldatud publikatsioonid/ õppematerjalid vähemalt 3 EAP ulatuses viimase viie aasta jooksul. <p>Kutse andmise korraldus on reguleeritud tegevusterapeudi kutsete kutse andmise korras.</p>

B.2 Tegevusterapeut, tase 6 üldoskused
<p>Tegevusnäitajad</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Lähtub oma töös tegevusterapeudi eetikakoodeksist (vt, lisa 2 „Eetikakoodeks“). 2. Loob terapeutilise suhte, kohandades suhtlemisstiili erinevate olukordade ja inimestega. 3. Arvestab individuaalseid erinevusi, kultuurilisi uskumusi, kombeid ning nende mõju tegevusteraapiale. 4. Kasutab erialast terminoloogiat. 5. Osaleb meeskonnatöös, jagab erialaseid teadmisi, töötab ühise eesmärgi nimel. 6. Järgib tööd tehes asjakohaseid juhiseid, nõudeid, eeskirju, õigusakte, standardeid jmt. 7. Leiab veebist tööks ja enesearendamiseks vajalikku informatsiooni ja hindab kriitiliselt selle usaldusväärsust. 8. Kasutab veebipõhiseid ühistöövahendeid ja andmebaase.

9. Kasutab enamlevinud kontoritarkvara.
 10. Kasutab oma töös eesti keelt ja ühte võõrkeelt tööks ja enesetäienduseks vajalikul tasemel.
 11. Osaleb erialastel koolitustel ja hoiab ennast kursis eriala arengutega.

B.3 Kompetentsid	
B.3.1 Isiku tegevusvõime ja tegevuskonteksti hindamine	EKR tase 6
Tegevusnäitajad: 1. Selgitab välja tegevusteraapia vajaduse tavapäraste juhtumite korral, lähtudes isiku tegevusvõimest, tervises seisundist, tegevuseeldustest ja tegevuskontekstist ja kasutab selleks sobivaid hindamismeetodeid. 2. Analüüsib hindamistulemusi, selgitab välja tegevusvõime häire ning vormistab hinnangu.	
B.3.2 Tegevusteraapia planeerimine	EKR tase 6
Tegevusnäitajad 1. Püstitab tegevusteraapia lühi- ja pikaajalised eesmärgid tavapäraste juhtumite korral, arvestades osapoolte vajadusi ja võimalusi, lähtudes isiku tegevusvõime häirest ja eesmärkidest, tervises seisundist, motivatsioonist, keskkonnateguritest. 2. Valib sobiva(d) tegevusteraapilise(d) sekkumisviisi(d) ja meetodid ning planeerib tegevusteraapia, arvestades eriala teoreetilisi aluseid (nt mudelid, lähenemisviisid).	
B.3.3 Tegevusteraapia läbiviimine	EKR tase 6
Tegevusnäitajad 1. Toetab isikut igapäevaelu tegevuste õppimisel tavapäraste juhtumite korral, lähtudes teraapia eesmärkidest ja juhendab sooritusoskuste harjutamist. 2. Arendab, säilitab ja taastab isiku tegevuseeldusi, kasutades selleks sobivaid meetodeid. 3. Valmistab ja kohandab individuaalseid ortoose, lähtudes isiku vajadustest; kohandab universaalseid ortoose, lähtudes isiku vajadustest; õpetab isikut ortoosi kasutama ja hooldama, kasutades selleks sobivaid meetodeid. 4. Valib, soovib ja vajadusel kohandab isikule abivahendeid oma tegevusvaldkonna piires, lähtudes isiku vajadustest ja juhendab isikut nende kasutamisel ning hooldamisel, kasutades selleks sobivaid meetodeid. 5. Planeerib ja soovib (ja pädevuse piires viib ellu) tegevusvõimet toetavaid keskkonnakohandusi, lähtudes isiku tegevusvõimest.	
B.3.4 Tulemuslikkuse hindamine ja edasiste tegevuste planeerimine	EKR tase 6
Tegevusnäitajad 1. Hindab teraapia tulemuslikkust tavapäraste juhtumite korral, teeb kokkuvõtteid ja vormistab lõpphinnangu. 2. Planeerib edasisi tegevusi, lähtuvalt teraapia tulemuste lõpphinnangust.	
B.3.5 Nõustamine	EKR tase 6
Tegevusnäitajad 1. Nõustab isikut ja tema võrgustikku (sh tööandjat) tavapäraste juhtumite korral, lähtudes isiku tegevusvõimest ja tegevuskontekstist, kasutades sobivaid vahendeid ja meetodeid. 2. Nõustab isikuga tegelevaid spetsialiste tavapärast juhtumite korral, lähtudes isiku tegevusvõimest ja tegevuskontekstist, kasutades sobivaid meetodeid.	

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	23-16112023-3.1/9k

2. Kutsestandardi koostajad	Anne-Mari Rebane, Eesti Tegevusterapeutide Liit Evi Vilgats, Papaver nõustamis- ja koolituskeskus Heili Piilberg, SA Põhja-Eesti Regionaalhaigla Mariliis Põld, Tartu Ülikooli peremeditsiini ja rahvatervishoiu instituut Mari-Liis Ööpik-Loks, Haapsalu Neuroloogiline Rehabilitatsioonikeskus Tiina Tammik, TÜK Spordimeditsiini ja taastusravi kliinik, statsionaarse taastusravi osakond
3. Kutsestandardi kinnitaja	Tervishoiu Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	32
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	16.11.2023
6. Kutsestandard kehtib kuni	15.11.2028
7. Kutsestandardi versiooni number	9
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	2269 Tervishoiu tippspetsialistid, mujal liigitamata
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	6
C.2 Kutsenimetus võõrkeeles	
Inglise keeles	Occupational Therapist, EstQf Level 6
Saksa keeles	Ergotherapeut
Soome keeles	Toimintaterapeutti
Vene keeles	Эрготерапевт
C.3 Lisad	
Lisa 1 Kutsealased terminid	
Lisa 2 Eetikakoodeks	